

Vodník

Matěj se probral z neklidného spánku. Truhla vedle něj se zachvěla a dloubla ho pod žebry. Přehodil přes zavazadlo plášť a napřímil se. V kupé už neseděl sám – vedle něj se ocitl hubený mužík se cvikrem na nose a místa naproti obsadily dvě ženy. Starší z nich zahalená v černých šatech si ho nevlídně měřila. Rusovlasá dívka po její levici zvědavě pozorovala truhlu. Měla ve tváři cosi vznešeného a Matěj odtušil, že pochází ze zámožné rodiny. Žena v černém musela být její guvernankta, nebyly si ani za mák podobné.

Truhla pod pláštěm se znovu zatřásla.

„Co to převážíte?“ zajímal se brýlatec.

„Exemplář pro... vědecké bádání,“ zamlžil Matěj.

„To je náhoda! Sám jsem vědec, víte? Přednáším na Universität Wien. Možná bych vám mohl být co k čemu, kolego!“ zahořel muž nadšením.

„Jsem si zcela jistý, že tohle jde mimo váš obor,“ odmítl Matěj.

„Převáží leda hejno krys! Vidíte tu slámu na botech a odrbané sako?!“ ucedila guvernankta a zaškaredila se.

„Tak abyste věděla, milá dámo, vlastníma rukama jsem ulovil hastrmana. A právě teď ho vezu svému mistrovi,“ odsekl Matěj na svou obranu.

Dívka vykulila oči. Tak krásné Matěj jaktěživ neviděl. Srdce se mu sevřelo náhlou touhou. Chtěl, aby věděla, jakou má kuráž. A že z něj jednou bude velký mistr stejně jako z Vladimira, u kterého si mocnáři podávali dveře. Chtěl ji ohromit. Chtěl, aby se jí líbil stejně jako ona jemu. K čertu s tajemstvím.

„Ach tak, vy budete asi okultista, že?“ seznal vědec. V hlase měl skepsi a osten zklamání. „Nu, dobrá, předpokládejme, že vám věřím. Proč jste ho lovil?“

„Pověřil mě můj mistr. Před pár týdny mu z Vídně přišel telegram – kousek od Budějce je rybník plnej kaprů, ale bydlel v něm tady pan zelenej. A když přišlo na výlov, s hastrmanem nebyla úplně snadná domluva. Rybníkáři ho čapli do sítě a kapry si odnesli po zlym, za to jim tady vodní mužík přivolal do chalup velkou vodu.“

„To jsou ale pěkně troufalé povídačky!“ odrkla si guvernankta. Matěj se rozhodl ji ignorovat.

„A znáte lidi... Zvykli si bejt na vrcholu všeho živýho, takže to nepřešli jen tak. Opláceli vodníkovi tak dlouho, až zaútočil tam, kde to bolí nejvíc. Vzal na sebe lidskou podobu a lákal děti do vody. Hluboký temný vody...“

Truhla nadskočila. Tvor uvnitř se začal mocně vzpouzet a vydávat skřeky. Nepodobaly se ani lidským, ani zvířecím. Čertil se, jako by vyprávění poslouchala s narativou vyprávěče

nesouhlasil. Vědec na sucho polkl. Guvernantka i dívka se od schránky odtáhly tak daleko, až se zdálo, jako by chtěly splynout s čalouněním za zády.

„A kdo vás s ním pustil do vlaku?! Co když uteče?“ osočila Matěje žena v černém. Pochopila, že nefantazíruje.

„Nesmysl. Tohle,“ poklepal Matěj na vršek truhly „je čarovný sunduk a hravě zkrotí i tu nejčernější magii. Vytesali ho z bílého dubu pokáceného o úplňku. Sbili ho stříbrnými hřeby, vyložili železnými pláty a potřeli svěcenou vodou,“ vysvětlil. Pak sňal ze sunduku plášť, aby si ho pasažéři lépe prohlédli.

„A k čemu je toto?“ ukázala dívka na jednu z klopek po obvodu truhly.

„Než se mistr rozhodne, jak s bestii naloží, studuje ji přes okénka z jantarových skel. Bezpečnostní opatření. Pak ji zneškodní. Ende, šlus.“

„Zneškodní? To je ale hloupost!“ ozval se cizí mužský hlas. Do kupé nahlédla kulatá hlava a za ní se vynořil ještě kulatější břich ve velmi těsné dvouřadě vestě.

„Nemám zlovyk poslouchat cizí rozhovory, ale vás nešlo z vedlejšího kupé přeslechnout, mladíku,“ zachechtal se muž pod vousy. Matějovi se nelíbil, obzvláště kvůli štíplavé poznámce, která mu připomněla, že by měl držet jazyk za zuby.

„Jsem obchodník, víte. Na byznys mám čuch jak prase na lanýže. A vy, člověče, vy ani nevíte o tom, že máte v rukách potenciál na byznys,“ pokračoval.

„Truhla ani její obsah nejsou na prodej,“ opáčil Matěj.

„A proč byste je podával? Udělejte z vodníka atrakci. Řek' bych tak jednu zlatou za podívání skrz to vaše jantarové sklíčko, víme? Herdek, klidně dvě zlaty, pokud tam máte, co tvrdíte. Podvodníci bohatnou na nesmyslech daleko větších, než je zelenej mužík. Zvědavost je nejhorší lidská neřest, panáčku, a vy na ní můžete vytěžit. Vezměte si Rusko. Romanovská šlechta si hraje na křesťany, ale v žilách jim koluje pohanská pověřčivost. O Číně nemluvě, tam dělají povyk z kdejaké přerostlé ještěrky. Pro vás hotový zlatý důl! Vy, kolego, vy máte ráció, ale za pohled dovnitř byste zaplatil jakbysmet, nepletu se?“ obrátil se na zkoprnělého vědce.

„Jako akademika mě vaše otázka hluboce uráží. Ale lhal bych, kdybych tvrdil, že jsem se nechtěl podívat. Zaplatil bych, jen abych se přesvědčil, že nás tady kolega všechny netahá za nos.“ Pak mu vtiskl do ruky minci. Matěj ji chvíli převracel v dlani a uvažoval. Nastalé ticho přerušoval jen hukot parního kolosu.

Inu, Vladimír s ním zacházel jako s kusem hadru a platil mrzce. Až zjistí, kolik z odměny utratil za jízdenku první třídy, dá mu za uši. Mohl by oboživelníka zneškodnit sám a polapit daleko větší senzaci. Však už zná všechny ordinární čáry nazpaměť. Pak bude bohatý.

„Dobrá, ale za žádnou cenu mu nekoukejte přímo do očí. I přes sklo vás dokáže uhranout,“ varoval Matěj vědce.

„Tohle je skandál! Rouhačství! Antonie, odcházíme!“ zabědovala guvernanta. Než se Matěj nadál, rázně vstala, popadla dívku za ruku a zmizela neznámo kam. V kupé po nich zůstala jen vůně šerškové toaletky. Ještě se uvidíme, Antonie. slíbil si Matěj. Dalo mu zabrat, aby neodlétl v představách, co by mohlo být, kdyby...

„Jaká hrůůůza!“ probral ho ze zasnění vědcův hlas lapající dechu. Zíral do kukátka, třásl se a z pusy mu čpěla pěna.

„Proč to otvíráte, blázne bláznivá?!“ řval na něj obchodník.

Kap. Kap. Kap. bylo to poslední, co Matěj uslyšel, než-

Na nádraží bylo rušno. Nástupiště se hemžilo pány v kloboucích a dámami v nadýchaných sukních. Z vlaku od Brna vystoupili první cestující a hledali známé tváře. Antonie vystoupila z vagónu a uhladila si šaty.

„Pospěšme, venku čeká kočár,“ popoháněla ji guvernanta ověčená kufry. Dívka váhala. Pátrala v davu, ale po mladíkovi z kupé nebylo ani stopy. Udělala krok vzad, aby se vyhnula lapajícímu pařátu poručnice, a vrazila do jednoho z kolemjdoucích.

„Entschuldigung,“ zakoktala.

„V pOŘŘÁdKu.“ odpověděl jí cizinec bublavým hlasem. Na nose měl cvikr s popraskaným sklíčkem a vodnaté oči za ním se nebezpečně blýskly. Omšelé sako jako by mu bylo poněkud malé, vesta zdobená dvěma řadami zlatých knoflíčků naopak snad o tři čísla větší. Když si všiml, že si ho Antonie zkoumavě prohlíží, spěšně se otočil na podpatku. Dlouhým krokem pak následoval nádražního zřízence, co před sebou tlačil zavazadlový vozík. Na něm ležela bohatě zdobená, ale poněkud pomlácená truhla.

místo - Potřeba domova

Už zase byli na cestě. Ušli sotva pár kroků, když syn zatahal svého otce za rukáv.

„Tati, už nechci jít dál, nemůžeme tu zůstat?“ zeptal se chlapec s prosbou v očích.

Otec si povzdechl, protože tuhle otázku slýchal až příliš často. Snažil se být trpělivý, proto se k synovi sklonil, aby mu znovu vysvětlil důvod, proč nemůže jeho přání splnit.

„Vždyť víš, že musím pracovat. Ale abych mohl pracovat, potřebuju zákazníky. Jdeme spolu tam, kde jsou noví zákazníci. Musíme se zkrátka přizpůsobit,“ řekl polopaticky.

Na ta slova syn přikývl, nedokázal však zamaskovat zklamání, které se mu rozlilo po tváři. Díval se upřeným pohledem na své boty a zběsile mrkal ve snaze zahnat slzy. Šlo o černé cvičky se světlou podrážkou – zázrak, jenž otec vyráběl. Byly proslule úžasné (ani letní, ani zimní, akorát úzkoširoké, stylové, byť všední), hodily se na každou příležitost. Cvičky navíc byly tak odolné, že každému stačil jediný pár na celý život. Tato dokonalost byla však pro otce a syna značně nedokonalá, neb právě kvůli ní započala nekončící honba za zákazníky.

Spatřiv smutek a rozrušení, objal otec svého syna a pošeptal mu do ouška:

„Mám pro tebe překvapení. Myslím, že se ti bude líbit. Vlastně ho ještě nemám, nesu s sebou ale vše potřebné, abych ho vyrobil –“

„Kdy?“ vyhrkl syn, vymanil se z objetí a nadsakoval nadšením.

„No myslel jsem, až dorazíme na místo,“ odpověděl otec s úsměvem.

Chlapcova nedočkavost se zdála takřka hmatatelná. Vrtěl se, hopsal a zvědavě zkoumal nadtý batoh na otcových zádech.

„Nebo ho vyrobím hned, jestli chceš,“ pokračoval otec posléze.

Odpovědí mu bylo synovo nadšené zavýsknutí. Oba se smáli, když hoch začal ručkama šátrat po tajemném obsahu batohu. Společně vyňali sbírku krabic různých velikostí, několik šňůrek a kulatých sklíček. Otec ihned neprozradil, jaký měl být výsledek, namísto toho se dal do tichého sestavování. Krabice přidělal na sebe a vyřezal v nich otvory, do nichž postupně zasadil všechna sklíčka. Šňůrky spletl do dvou provazců, které byly dostatečně silné, aby podivnou konstrukci udržely.

Popruhy, okénka i vchod máme. Vše hotovo, pomyslel si a rukou si utřel potem orosené čelo. Spokojen se svým výkonem pohlédl na syna.

„Nejlépe se nemá ani ten nejsilnější, ani ten nejchytřejší, ale ten, kdo se dokáže nejlépe přizpůsobit. Využít příležitosti. To je pravda, kterou je nutné, abys pochopil.“

„Jasan,“ odpověděl chlapec kvapem. „Cos to ale vyrobil? Co je to, tati?“ ptal se syn.

„Vím, že to nemáš snadné, proto jsem ti vyrobil tvůj vlastní malý domov,“ řekl a zvedl domeček za popruhy, aby si ho mohl syn dobře prohlédnout. „Můžeš si ho pověsit třeba na strom, nebo ho přivázat, kam chceš. Hlavní je, že si ho vždycky můžeš vzít s sebou, ať už se společně vydáme kamkoliv,“ slíbil otec.

Rázem se jim cestovalo snadněji. Práce se otci dařila jako nikdy, snad i díky radosti při pohledu na syna, jenž si domeček zamiloval a trávil osamělé chvíle venku jeho vylepšováním. Pomalované stěny pak hýřily barvami, kterými se společně kochali, když se otec vrátil ze svých pochůzek. Obuli mnoho vesnic a díky přenosnému domovu necítil

ani chlapec potřebu se zbytečně zdržovat. O to víc byl v šoku, když mu otec jednoho dne oznámil, že zůstanou ještě o jeden den déle.

„Ale proč?“ nechápal syn. Tatínek se mu zdál jiný. Vypadal stejně ucaprtaně jako jindy, to ano. Hleděl na něj však jaksi omluvně. V očích mu navíc plálo odhodlání, které doutnalo v jeho těle, už když se vrátil.

„Dostal jsem nabídku, dobře mi zaplatí. Toho musíme využít. Něco jiného než boty,“ vysypal ze sebe, zatímco se rozhlížel kolem. S vítězným úsměvem popadl domeček. Jeho záměr byl jasnější než lesk mincí boháčů, jež plánoval získat.

„Ne, to ne, prosím, ne,“ žadonil syn a natahoval ruce po svém jediném útočišti. Pobízen úzkostí a hnán strachem, vytrhl domek z těch nebezpečných spárů. Otec stál, opařen troufalostí vzdoru. Nevěděl, jak reagovat. Hrozilo, že jej popadne vztek, to ale nechtěl. Zhluboka se nadechl s cílem zachovat klid. Vždyť jeho syn byl hodný a poslušný, nakonec se přizpůsobí situaci.

„Prodám ho a vyrobím ti nový, mnohem lepší a hezčí než tenhle! Dej ho sem,“ přikázal otec.

Syn pouze dál vrtěl hlavou a couval s domovem v náručí pryč. Co má dělat? Utéct? Schovat se? Nemohl se ho vzdát, nemohl, nesměl...

„Dobrá, rozluč se s tou haldou krabic! Za chvíli se pro něj vrátím,“ a odešel za svým novým zákazníkem.

Hoch osaměl. Díval se, jak v dáli mizí otcova silueta a hrozil se chvíle, až ji znovu spatří. Ruce se mu třásly tak mocně, že svůj domov raději přehodil na záda a vyčerpaně klesl na kolena.

„Svého domova se nevzdám, prostě ne,“ mumlal syn stále dokola do trávy pod sebou.

Otec se vrátil až za soumraku. Zmocnil se jej hněv, když zjistil, že nevidí domeček ani syna.

„Kde je? Kams ho zatraceně schoval?!“ zahulákal do klidného večera. Nikdo mu neodpověděl. Jeho rozlícený dech se postupně zpomaloval a zadržával, jak se mu do mysli vkrádal úlek a děs.

„Tak promiň, jestli jsem byl příliš tvrdý. Vylez ven! Promluvme si, vím, že mě slyšíš,“ naléhal, zatímco pohledem pročesával okolí. Nic, jen ticho.

Otec se rozběhl a rozhrnoval keře v zoufalé snaze najít syna. Hle! Černé cvičky se světlou podrážkou. Ležely vedle sebe opuštěné a vlhké. Se zatajeným dechem je vyndal z útrob keře a něžně je k sobě přivinul.

„Vrať se, prosím, vrať se mi,“ zaskřehotal mezi vzlyky.

Vánek nesl otcův nářek napříč krajinou a čechral zelený podrost, v němž se skrýval drobný hlemýžď. Ten byl ale šťastný – mohl zase vyrazit na cestu i se svou pestrobarevnou ulitou. Jeho domov už mu nikdo nevezme.